

**Porin taidemuseo
Toimintasuunnitelma
2025–2030**

Porin taidemuseo toimii mahdollistajana: taidemuseo avaa yleisöilleen polkuja taiteeseen, tuottaa tietoa taiteesta sekä tekee uusia avauksia taiteen kentälle. Kokoelmat ja arkistot ovat yhteistä kulttuuriperintöämme, jota taidemuseo säilyttää tulevaisuuden sukupolville ja joiden käyttöä ja tutkimusta taidemuseo edistää. Porin taidemuseo on omalla alueellaan, kotimaassa ja kansainvälisesti arvostettu yhteistyökumppani ja taiteen asiantuntija.

Toiminta ruokkii yhteiskunnallista kuvittelukykyä, kasvattaa ekososiaalista sivistystä ja tukee demokratiaa, ilmaisunvapautta ja avointa yhteiskuntaa.

Sisällys

1. Toimintasuunnitelman laatiminen	6
1.1. Muuttuva toimintaympäristö	6
1.2. Toimintasuunnitelman lähtökohdat	7
1.3. Vahvuudet, kehittämiskohteet, uhat ja mahdollisuudet	7

OSA I TOIMINNAN TAVOITTEET

2. Museomääritelmä.	10
3. Museolaki ja muu toimintaa ohjaava lainsäädäntö	10
4. Porin taidemuseon esittely	10
4.1. Taidemuseorakennus	11
5. Kokoelmat ja arkistot.	12
5.1. Kokoelmayksikkö	13
5.2. Kokoelmien kartuttaminen.	13
5.3. Kokoelmien ylläpito ja hoito	13
6. Näyttelyt	14
6.1. Näyttely-yksikkö.	15
6.2. Näyttelyprofiilin painopisteet	15
6.3. Näyttelytilat ja näyttelyrytmi	15
7. Yleisötyö	16
7.1. Yleisötyön yksikkö	16
7.2. Yleisötyön periaatteet	16
7.3. Kohderyhmät	16
8. Alueellinen vastuumuseotyö	17
9. Tutkimuksellinen toiminta	17
9.1. Porin taidemuseon julkaisusarjat.	18

OSA II TOIMENPIDESUUNNITELMA

ARVOT JA VASTUULLISUUS	20
10. Porin taidemuseon arvot.	20
10.1. Vastuullisuus	20
10.2. Ekologinen kestävyys.	20
10.3. Kenelle	21
10.4. Turvallisempi tila	21
10.4. Saavutettavuus ja esteettömyys	21
11. Vaikuttava, asiantunteva ja kanssaelävä Porin taidemuseo	22
12. Toimintakate ja oma tulonhankinta	22
13. Toimenpiteet.	23
13.1. Kasvava Pori Vaikuttava Porin taidemuseo	24
13.2. Osaava Pori Asiantunteva Porin taidemuseo.	25
13.3. Hyvinvoiva Pori Kanssaelävä Porin taidemuseo	26
14. Mittarit ja raportointi	27

1. Toimintasuunnitelman laatiminen

Porin taidemuseon toimintasuunnitelma vuosille 2025–2030 on laadittu vuoden 2023 ja alkuvuonna 2024 aikana. Suunnitelman laatimiseen on osallistunut taidemuseon koko henkilökunta. Työ aloitettiin keväällä 2023 Museoviraston julkistaman Museoiden arviointimalli –työkalun avulla. Arvioinnin ja sitä seuranneen teemakohtaisen (kokoelmat, näyttelyt ja yleisötyö sekä viestintä ja digitaalinen tiedonhallinta) työskentelyn kautta tunnistettiin vahvuuksia ja kehittämiskohteita sekä toimintaympäristöön liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia, joihin tämä toimenpidesuunnitelma vastaa. Arviointi toteutettiin ajankohtana, jolloin taidemuseon henkilöstö oli siirtynyt väistötiloihin pois taidemuseorakennuksesta. Meneillään oleva peruskorjaus oli hyvä hetki tarkastella läpikotaisin taidemuseon toiminnan tavoitteita ja merkitystä.

1.1. Muuttuva toimintaympäristö

Kun Porin taidemuseon vihittiin käyttöön vuonna 1981 kuntien kulttuuripalveluiden kehittäminen nähtiin tärkeänä osana hyvinvointivaltion ja kuntien tarjoamia palveluita. Nyt 2020-luvulle tultaessa on valtion yleisesti haasteellisen taloustilanteen sekä myös poliittisen ilmapiirin muuttumisen myötä siirrytty saavutetun hyvinvoinnin ja olemassa olevien palveluiden aikaisempaa kriittisempään tarkasteluun. Saman aikaan joudutaan etsimään ratkaisuja geopoliittisiin turvallisuusuhkiin, joita paheneva ilmasto- ja ympäristökriisi osaltaan ruokkii. Uhkakuvat ja akuutit kriisit heijastuvat yhteiskunnan ilmapiiriin epäluulon lisääntymisenä erilaisten poliittisten tai muiden yhteiskunnallisten eturyhmien kesken, mikä kärjistyneimmillään näkyy ääriilikkeiden ja ääriajattelun kehkeytymisenä samalla kun konsensushakuinen, yhteiseen päämäärään pyrkiminen menettää arvostustaan. Nyt kun ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumiseen kohdistuu yhä enemmän huolta, tarvitsemme yhteiskunnallista kuvittelukykyä, kykyä nähdä vaihtoehtoja ja kuvitella keinoja muuttaa ei-toivottuja kehityskulkuja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2018 julkaisema museopoliittinen ohjelma Mahdollisuuksien museo 2030 nostaa aikamme suurimmaksi haasteeksi hyvinvoinnin kasvua tukevien ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävien toimintatapojen löytämisen. Museopoliittinen ohjelma asettaa kestävyysajattelun museotyön keskiöön esimerkiksi kiinteistöjen ja kokoelmien ylläpidossa sekä sisällöntuotannossa ja museoiden toiminnan tavoitteissa. Ohjelman mukaan museoiden yhteiskunnallisessa tehtävässä korostuvat toimiminen julkisen keskustelun paikkoina ja kannanottajina, sekä osallisuutta lisäävät toimintamallit, jotka voivat edesauttaa syrjäytymisen ja eriarvoisuuden vähentämistä. Museoiden vahvuudeksi nähdään pitkä aikaperspektiivi menneen ja tulevan sekä eri kulttuurien leikkauspisteessä, mikä tukee moninaisten identiteettien rakentumista ja kansallista itsetuntoa.

Vuonna 2022 julkistettuun Porin kaupungin 2030 strategiaan nojaavassa KulttuuriPori 2030 -ohjelmassa tavoitteena on, että kulttuuri ja taide toimivat kiinteästi hyvän elämän ja kaupungin kehittämisen ytimessä. Kaupungin strategiassa todetaan, että tulevaisuuden kunta on sivistys- ja elinvoimakunta, jossa kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistäminen korostuu. Kulttuuri ja taide auttavat Poria olemaan hyvinvoiva, innovatiivinen ja sosiaalisesti kestävä, toimiva kaupunki ja niiden kautta edistetään kuntalaisten toimintakykyä, toimijuutta ja osallisuutta. Ohjelman tavoitteena on myös tehdä Porista alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti rakastettu kulttuurimatkailun kohde ja hyödyntää kulttuuria ja taidetta kaupungin elinvoimaa lisäävänä veto- ja pitovoimatekijänä.

Porin taidemuseon avautuessa vuonna 1981 kansainväliseen nykyaikaiseen keskittynyt näyttelyohjelma oli uutta. Nyt 2020-luvulla myös kotimaan taidekenttä on muuttunut siten, että vaikuttavaa nykyaikaisen ohjelmaa tekeviä taidemuseoita on useita sekä pääkaupunkiseudulla että sen ulkopuolella ja erottuminen muista taidemuseoista on hankalampaa. Toisaalta museoissa käyminen on suosittumpaa kuin koskaan ja Museokortti on madaltanut museokäynnin kynnystä ja lisännyt museokäyntejä valtakunnallisesti. Taiteilijavetoiset, yhdistysten vapaankentän taidehankkeet ja taiteen tilat rikastuttavat taiteen tarjontaa. Yhteistyön vaaliminen ja koko taidealan puolesta puhuminen ja julkinen taidetta koskeva keskustelu ovat todennäköisesti paras tie kamppailulla taiteen yhteiskunnallisen merkityksen ja tuen puolesta.

1.2. Toimintasuunnitelman lähtökohdat

Porin taidemuseon toimintasuunnitelma on laadittu huomioimaan museoalaa koskeva lainsäädäntö, tehtävä alueellisena vastuumuseona sekä ylläpitäjän, eli Porin kaupungin arvot, ohjeet ja resurssit. Toimintasuunnitelman avulla taidemuseo toteuttaa omalta osaltaan Porin kaupungin strategiaa ja KulttuuriPori 2030 -kehittämishojelman tavoitteita.

Taidemuseo on samanaikaisesti osa taiteen ammattilaisten toimintakenttää, muistiorganisaatio, vierailukohde sekä osa kaupungin organisaatiota ja palveluita. Toimintasuunnitelma korostaa taidemuseon tehtävää historiastaan tietoisena, tulevaisuuteen katsovana, avoimena, demokraattisena ja hyvinvoivan yhteiskunnan rakentamisessa. Taidemuseot ovat yhteiskunnallisia toimijoita, jotka huolehtivat taiteen tallentamisesta ja säilyttämisestä ja edistävät taidetta koskevaa tutkimusta, tietoa ja keskustelua. Taidekokoelmat ja museon arkistot kertovat aikansa ilmiöistä meille ja tuleville sukupolville. Samalla taide elää ja muuttuu koko ajan. Taideteoksesta tehdyt tulkinnat ovat jatkuvasti muutoksessa lomittaen menneisyyden ja nykyisyyden.

Taiteen kenttä ja sen yleisöt ovat yhtä aikaa paikallisia, alueellisia, valtakunnallisia ja kansainvälisiä. Yleisöilleen taidemuseot tarjoavat tietoa ja elämyksiä. Julkisina instituutioina taidemuseot ovat sosiaalisia, jaettuja tiloja, joissa keskiössä ovat omakohtaiset tulkinnat, elämykset ja osallisuuden kokemukset. Porin taidemuseo työskentelee jatkuvasti voidakseen paremmin huomioida yleisöjen moninaisuuden, saavutettavuuden eri näkökulmat sekä ihmisten erilaiset motivaatiot kokea taidetta ja käyttää taidemuseon palveluita. Taidemuseo on paikka "henkisellemme työkentelyle" ja elämyksille, arvojen, asenteiden ja tiedon tutkiskelulle, paikka missä ihminen kohtaa myös itsensä. Kaikki tämä tuottaa yhteisölle hyvinvointia ja sivistystä ja tukee yhteiskunnan kehittymistä.

Taidemuseot toimivat paitsi taiteen asiantuntijana myös tehden resurssiensa puitteissa yhä enemmän yhteistyötä taiteilijoiden sekä muiden taiteen kentän toimijoiden kanssa. Näin toiminta on laajempaa, kuin mitä museolaisissa on suoraan määritelty. Porin taidemuseo on koko toimintansa ajan pitänyt tärkeänä taakseen katsovan, taidehistoriallisen tarkastelun ja taiteen ajankohtaisten ilmiöiden esittelemisen rinnalla myös uusien teosten tilaamista taiteilijoilta. Tässä roolissa se on tehnyt taiteen kentälle uusia avauksia ja toiminut eräänlaisena taiteen laboratoriona. Tänä päivänä taidemuseot kokevat yhä tärkeämpänä taidekentän hyvien käytäntöjen edistämisen. Myös julkinen taide ja siihen liittyvien toimintatapojen kehittäminen on osa taidemuseoiden tehtäväkenttää.

1.3. Vahvuudet, kehittämiskohteet, uhat ja mahdollisuudet

Museoviraston julkistaman Museoiden arviointimalli -työkalun avulla, sekä sen jälkeen teemakohtaisen (kokoelmat, näyttelyt ja yleisötyö sekä viestintä ja digitaalinen tiedonhallinta) työskentelyn kautta tunnistettiin vahvuuksia ja kehittämiskohteita sekä toimintaympäristöön liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia.

Vahvuudet

Porin taidemuseon vahvuuksia ovat sen valtakunnallisesti arvostettu näyttelylinja sekä museorakennus itsessään, erityisesti suuri näyttelytila Halli. Vahvuuksia ovat myös Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelma, Porin kaupungin kokoelman merkitys alueellisesti, sekä kokoelmaan kuuluvat kansainvälisen taiteen teokset. Yleisötyö on laaja-alaista, saavutettavuuden huomioivaa, eri ikäryhmät tavoittavaa ja se huomioi myös erityisryhmät.

Taidemuseon henkilökunnan vahvuuksia ovat korkeatasoinen museoammattillinen osaaminen, sekä uutta etsivä vahva näkemyksellisyys. Porin taidemuseossa on vaalittu toimintatapaa, joka antaa paljon tilaa henkilöstön itseohjautuvuudelle ja vapaudelle suunnitella toimintaa. Samaan aikaan henkilökunnalla on yhteinen vahva käsitys Porin taidemuseon vaalimasta hengestä ja taidemuseon tehtävästä.

Kehittämiskohteet

Museoiden arviointimalli -työkalun avulla tunnistettiin kehittämiskohteita, joista osa on jo otettu käsittelyyn vuoden 2024 aikana.

Vahvuutena koetun itseohjautuvuuden ja tietyssä mielessä organisen toimintatavan kääntöpuolena on aukikirjoitettujen tavoitteiden puuttuminen ja riittämättömyyden tunne, joka aiheutuu vaikeudesta rajata sitä mihin keskitytään. Toiminta on myös osin reagoivaa suunnitelmallisuuden sijaan. Yksiköiden omia vuosisuunnitelmia on jo laadittu muutaman vuoden ajan. Pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta parannetaan nyt tunnistamalla koko museon yhteiset prosessit, luomalla sekä toimenpideohjelma että soveltuvat mittarit. Samaa tavoitetta tukee myös talouden yhteinen suunnittelu ja talouslukujen avaaminen henkilökunnan kesken. Toimenpidesuunnitelma pyritään rakentamaan ja viemään käytäntöön siten, ettei työmotivaation ja työyhteisön luovuuden ja ketteryuden kannalta tärkeä itseohjautuvuus kärsi. Rakentavan sisäisen palautteen antaminen ja onnistumisista iloitseminen ovat tärkeällä sijalla.

Asiakaspalautteen keräämistä ja analysointia parannetaan. Kävijöihin halutaan lisätä nuoria ja nuoria aikuisia sekä opiskelijoita. Suhdetta paikallisiin ja oman kunnan yleisöihin halutaan vahvistaa, sitouttaa uusia kävijöitä alueelta ja parantaa taidemuseon tunnettuutta kulttuurimatkailukohteena. Pohditaan museon oman roolin määrittelyä yhteiskunnallisena keskustelijana (lausunnot, mielipidekirjoitukset jne.). Lisätään taidemuseon arkistojen ja käsikirjaston saavutettavuutta tutkijoille ja opiskelijoille, sekä edistetään sisältöjen saatavuutta Finnassa.

Uhat ja haasteet

Valtion ja Porin kaupungin taloustilanne heijastuvat toimintamäärärahoihin ja museoihin kohdistuviin kehittämispäätöksiin. Erilaiset kriisit heijastuvat suomalaiseen yhteiskuntaan ja laajemmin yhteistyökumppaneihin ja taidemaailmaan, mm. kustannusten nousuna, toimeentulon haasteina ja yleisesti vaikeampana pitkän tähtäimen ennustettavuutena. Ääriilikkeet ja ääriajatelu haastavat julkista keskusteluilmapiiriä. Yleisöt ovat pirstaloituneita ja heikommin sitoutuneita. Vaarana voi olla työn merkityksen tunteen katoaminen, kynnistyminen vaikuttamisen mahdollisuuksien suhteen ja henkilökunnan uupuminen. Pysyvien ja riittävän suurten kokoelmatilojen puute rajoittaa kokoelmien kartuttamista, kokoelmatoiminnan kehittämistä ja aiheuttaa huolta henkilökunnalle. Projektien hallinnointi erityisesti talouden osalta hankaloituu toiminnan sisällöt tuntevan toimistohenkilökunnan puutteen vuoksi.

Mahdollisuudet

Museoissa käyminen on suosittuempaa kuin koskaan ja Museokortti on madaltanut museokäynnin kynnystä ja lisännyt museokäyntejä valtakunnallisesti. Yhteistyön vaaliminen ja koko taidealan puolesta puhuminen ja julkinen taidetta koskeva keskustelu ovat keino puolustaa taiteen yhteiskunnallista merkitystä ja tukea. Porin museoiden yhteistyö auttaa kehittämään palveluita ja museokokemusta sekä lisäämään Porin houkuttelevuutta kulttuurimatkailukohteena. Museoiden henkilöstö tukee ja auttaa toisiaan eri tavoin. Porin museot tekevät yhdessä työtä kokoelma-keskushankkeen edistämiseksi. Porin kaupungin matkailun uusi tiekartta tulee painottamaan markkinoinnin ja palveluiden ympärivuotisuutta ja kulttuurin merkitystä aikaisempaa enemmän. Yhteistyö kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kanssa tuo taidemuseolle suurempaa näkyvyyttä. Peruskorjatussa taidemuseorakennuksessa on erinomaiset työskentelyolosuhteet henkilökunnalle, olosuhteet taideteoksille ja näyttelytoimintaan sekä yleisötyöhön. Etelärannan onnistunut uudistus lisää alueen vetovoimaa ja madaltaa kynnystä tulla taidemuseoon. Porin gallerian siirtyminen taidemuseorakennukseen keventää avoinnapidon tehtäviä, vähentää määräaikaisen henkilökunnan tarvetta ja mahdollistaa palveluiden aikaisempaa paremman kehittämisen. Konservattorin ja museomestarin ansiosta taidemuseon kokoelmista voidaan huolehtia aikaisempaa paremmin ja niitä saadaan uudella tavalla näyttelykäyttöön ja käytettäväksi sijoitustoiminnassa. KORSI-komissio on uudenlainen ulkopuoliseen rahoitukseen perustuva kolmivuotinen (2024–2027) toimintamalli, joka laajentaa Porin taidemuseon toiminnan vaikuttavuutta ja verkostoja Satakunnan alueella.

OSA I TOIMINNAN TAVOITTEET

2. Museomääritelmä

Porin taidemuseo on sitoutunut UNESCO:n alaisen Kansainvälisen museoliiton ICOMin laatimiin museotyön eettisiin sääntöihin. ICOMin uudistuneen, vuonna 2022 julkistetun museomääritelmän mukaan:

”Museo on yleishyödyllinen, pysyvä ja yhteiskuntaa palveleva instituutio. Se tutkii, kerää, säilyttää, tulkitsee ja asettaa näytteille aineellista ja aineetonta perintöä. Museot ovat yleisölle avoimia, saavutettavia ja inklusiivisia. Museot edistävät monimuotoisuutta ja kestävä kehitystä. Ne toimivat ja viestivät eettisesti ja ammattimaisesti, yhdessä yhteisöjensä kanssa. Museot tarjoavat monipuolisia oppimisen, ilon, pohdinnan ja tiedon jakamisen kokemuksia.”

3. Museolaki ja muu toimintaa ohjaava lainsäädäntö

Museolain 314/2019 mukaan museoiden toiminnan tarkoituksena on 1) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen 2) aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen 3) aineistojen ja tiedon saatavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen 4) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen sekä 5) yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Museolain 5 §:ssä todetaan, että yhtenä edellytyksenä ammatillisen museon hyväksymiselle valtionosuuden piiriin on, että museolla on kokoelma ja kokoelmatyötä ohjaava kokoelmapoliittinen ohjelma. Lisäksi museolaki määrää, että museon tilojen on oltava tarkoituksenmukaiset, ja että kokoelman säilyminen museokokoelmana on turvattava myös museon lopettaessa toimintansa.

Porin taidemuseo on toiminut aluetaidemuseona vuodesta 1982 ja lainuudistuksen (Museolaki 314/2019 7§) myötä Museovirasto nimesi sen 1.1.2020 alkaen hoitamaan alueellista vastuumuseotehtävää Satakunnassa. Alueellisena vastuumuseona Porin taidemuseon tehtävänä on toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Museolain lisäksi museoiden toimintaa ja kokoelmatyötä ohjaavat useat muut Suomen ja Euroopan Unionin säätämät lait sekä kansainväliset ja kansalliset sopimukset. Museoita koskevaa lainsäädäntöä ovat laki kuntien kulttuuritoiminnasta, arkistolaki, tiedonhallintalaki, laki kulttuuriresiivien maastaviennin rajoittamisesta, Euroopan Unionin tietosuoja-asetus ja sitä täydentävä tietosuojalaki, Euroopan Unionin saavutettavuusdirektiivi ja tekijänoikeuslaki, sekä hankintalaki. Arkistolaitoksen määräys pysyvästi säilytettävistä kunnallisen sivistystoimen asiakirjoista koskee taidemuseotoimintaa ja kokoelmien dokumentaatioaineistoja. Haagin yleissopimus, Euroopan neuvoston puiteyleissopimus kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä (Faron puiteyleissopimus), Unescon yleissopimukset kulttuuriperinnön suojelusta ja säilyttämisestä sekä Unidroit'n yleissopimus koskevat museotoimintaa.

4. Porin taidemuseon esittely

Vuonna 1981 avautunut Porin taidemuseo tuottaa näyttelyiden, kokoelmien ja tutkimuksellisen toiminnan kautta tietoa taiteesta ja tekee avauksia taiteen kentälle. Porin taidemuseo haluaa toimia mahdollistajana, joka edistää taiteilijoiden työskentelyä ja uuden taiteen syntymistä. Taidemuseo huomioi yleisöjen moninaisuuden luoden mahdollisuuksia kohtaamisille, osallistumisen ja osallisuuden kokemuksille sekä kannustaen omiin tulkintoihin ja omaan luovuuteen. Toiminnan tavoitteena on tuottaa toivoa ja ruokkia yhteiskunnallista kuvittelukykyä, kasvattaa ekososiaalista sivistystä ja tukea demokratiaa, ilmaisunvapautta ja avointa yhteiskuntaa.

Porin taidemuseo on muistiorganisaatio, joka toimii tietoa ja elämyksiä tuottavana taide- ja tutkimuslaitoksena vastaten omalta osaltaan kansallisen kulttuuriperinnön tallentamisesta, ylläpidosta ja hoidosta. Porin taidemuseon kokoelmat sisältävät suomalaista ja ulkomaista taidetta 1800-luvulta alkaen painottuen modernismiin ja aikamme taiteeseen. Taidemuseon perustana ovat Maire Gullichsenin taidesäätöön kokoelma ja Porin kaupungin taidekokoelma, joista viimeksi mainittua taidemuseo itse kartuttaa. Taidemuseo myös kartuttaa ja ylläpitää alueen taiteeseen ja taiteilijoihin ja omaan toimintaansa liittyviä arkistoja. Satakunnan alueellisena vastuumuseona

taidemuseo toimii taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Kansainväliseen ja suomalaiseen nykyaikaiseen keskittyvien näyttelyiden rinnalla omia kokoelmia tarkastellaan nykyhetkessä ja taidehistoriallisessa perspektiivissä. Taiteen ja yhteiskunnan kehityskulkuja käsitellään temaattisten painopisteiden kautta. Satakunnassa työskentelevien taiteilijoiden kutsunäyttelyt nostavat alueen taiteilijoita huomion kohteeksi. Avoimen haun kautta valittavat Porin gallerian näyttelyt täydentävät taidemuseon näyttelyohjelman näkökulmia.

Porin taidemuseo on osa Porin kaupungin museopalveluita, ja se kuuluu sivistystoimialan kulttuurisyksikköön, joka toimii vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa. Taidemuseon henkilöstö on jaettu tehtäväalueittain kolmeen yksikköön, jotka ovat kokoelmat, näyttelyt ja yleisötyö.

Lyhyt esittely A)

Porin taidemuseo on ajassa kiinni oleva ja vaikuttava nykyaikaisen museon. Taidemuseon näyttelyt esittelevät kansainvälisen ja kotimaisen taiteen ilmiöitä tarjoten yleisöille ainutkertaisuuden kokemuksia ja monipuolisesti ajatuksia herättävää sisältöä. Toiminnan ydintä on taiteellinen tinkimättömyys ja usko taiteen yhteiskunnalliseen merkitykseen.

Porin taidemuseo avautui vuonna 1981. Sen perustana ovat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma ja Porin kaupungin taidekokoelma, jotka sisältävät suomalaista ja ulkomaista taidetta 1800-luvulta alkaen painottuen modernismiin ja nykyaikaiseen. Alun perin tullikamarin vaaka- ja pakkahuoneena toiminut museorakennus on osa 1800-luvulla syntyneen Kivi-Porin rakennushistoriallisesti arvokasta kokonaisuutta. Rakennuksen muuttamisesta nykyaikaiseen esittämistä palvelevaksi taidemuseoksi vastasi arkkitehti Kristian Gullichsen ja sen suuri Halli tunnetaan yhtenä Suomen kauneimmista näyttelytiloista. Päärakennusta täydentää vuonna 2000 avautunut maanalainen lisärakennusosa Siipi, jonka laajennustöiden yhteydessä löytynyt 1640-luvulle ajoittuva kivikellari on säilytetty osana lisärakennuksen arkkitehtuuria. Porin taidemuseo avautui laajan peruskorjauksen jälkeen uudistuneena yleisölle tammikuussa 2025.

Lyhyt esittely B)

Porin taidemuseo on ajassa kiinni oleva ja vaikuttava nykyaikaisen museon. Usko taiteen yhteiskunnalliseen merkitykseen, taiteellinen tinkimättömyys sekä halu ottaa riskejä on tuonut Porin taidemuseolle arvostusta kotimaassa ja kansainvälisesti.

Näyttelyt esittelevät kansainvälisen ja kotimaisen taiteen ilmiöitä tarjoten yleisöille ainutkertaisuuden kokemuksia ja monipuolisesti ajatuksia herättävää sisältöä. Porin taidemuseo toimii mahdollistajana: avaamme yleisöille polkuja taiteeseen, tuotamme tietoa taiteesta ja teemme uusia avauksia taiteen kentälle.

Porin taidemuseo avautui vuonna 1981. Sen perustana ovat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma ja Porin kaupungin taidekokoelma, jotka sisältävät suomalaista ja ulkomaista taidetta 1800-luvulta alkaen painottuen modernismiin ja nykyaikaiseen. Alun perin tullikamarin vaaka- ja pakkahuoneena toiminut museorakennus on osa 1800-luvulla syntyneen Kivi-Porin rakennushistoriallisesti arvokasta kokonaisuutta. Rakennuksen muuttamisesta nykyaikaiseen esittämistä palvelevaksi taidemuseoksi vastasi arkkitehti Kristian Gullichsen ja sen suuri Halli on yksi Suomen kauneimmista näyttelytiloista. Päärakennusta täydentää vuonna 2000 avautunut maanalainen lisärakennusosa Siipi, jonka laajennustöiden yhteydessä löytynyt 1640-luvulle ajoittuva kivikellari on säilytetty osana lisärakennuksen arkkitehtuuria. Porin taidemuseo avautui laajan peruskorjauksen jälkeen uudistuneena yleisölle tammikuussa 2025.

4.1. Taidemuseorakennus

Taidemuseo sijaitsee Porin Etelärannassa entisessä tullikamarin vaaka- ja pakkahuoneessa. Museorakennus on osa 1800-luvulla syntyneen Kivi-Porin rakennushistoriallisesti arvokasta kokonai-

suutta. Muutostöistä taidemuseoksi vastasi arkkitehti Kristian Gullichsen. Hän vastasi myös vuonna 2000 avautuneen maanalaisen lisärakennuksen Siiven, suunnittelusta. Laajennustöiden yhteydessä löytynyt 1640-luvulle ajoittuva kivikellari on säilytetty osana lisärakennuksen arkkitehtuuria.

Taidemuseossa toteutettiin laaja peruskorjaus vuosina 2023–2024. Peruskorjaukseen sisältyi heinäkuussa 2021 tapahtuneen tulipalon aiheuttamien vaurioiden korjaaminen. Lisäksi taidemuseon rakennusfysikaalisen toiminnan osalta kriittiset rakenneosat sekä rakennuksen länsipäädyn talotekniikan varusteet ja laitteet uusittiin.

Vaativassa peruskorjauksessa vaalittiin rakennuksen ajallisia kerrostumia ja tilojen henkeä. Olenaisia säilytettäviä arkkitehtuurisia piirteitä ja yksityiskohtia ovat mm. 1. kerroksen tilojen mäntypuupaneelista tehdyt katot, teräsovet, Hallin kaari-ikkunat, punatiililattia, katon rakenteet ja kattoikkunat. Peruskorjauksen myötä toteutuneita yleisölle näkyvimpiä muutoksia on vuodesta 1981 erillisessä kiinteistössä toimineen Poriginal-gallerian siirtäminen taidemuseorakennukseen. Samalla taidemuseon kahvila siirrettiin takaisin alkuperäiselle paikalleen tilaan, joka on viime vuodet toiminut Projektihuone-nimisenä näyttelytilana. Lisäksi sisäntuloaulassa sijaitseva 2. kerrokseen johtava kierreporras poistettiin ja korvattiin seinän taakse sijoitettavalla suoralla portaikolla. Näillä muutoksilla saavutetaan nykyistä käyttötarvetta paremmin palveleva, sisätilojen alkuperäistä taidemuseoarkkitehtuuria kunnioittava kokonaisuus. Tehdyt muutokset ovat rakennushistoriaselvityksen (arkkitehti Anu Laurila, Vahanen Rakennusfysiikka Oy, 2022) suosituksen mukaisia palauttavia muutoksia.

Taidemuseon näyttelytilat ovat suuri Halli (800 m²), laajennusosa Siipi (300 m²) ja sen yhteydessä oleva pienempi Projektitila, johon sijoittuu myös 1600-luvulta peräisin oleva holvikellari. Maan alla sijaitsevaan Siipeen vievien lasikäytävien väliin jää Veistospiha, jossa voidaan esitellä ulkoteoksia ja järjestää tapahtumia.

Erilaisten tilaisuuksien ja pedagogisten toimintojen käyttöön on taidemuseorakennuksesta varattu omia tiloja. Taidemuseorakennuksen itäpäädyn 2. kerroksessa sijaitsevat työpajutila, varattavissa oleva luentosali, jota voidaan käyttää joustavasti myös erilaisten taidemuseon tapahtumien tai näyttelyiden järjestämiseen, sekä pieni neuvotteluhuone. Halliin sijoittuu Tee itse -piste, joka on avoin kaikille näyttelykävijöille. Tee itse -pisteen osallistavat sisällöt vaihtuvat näyttelyiden mukaan.

Aulassa sijaitsevat taidemuseon asiakaspalvelupiste ja museokauppa. Asiakaspalveluun tuli myös virallinen matkailun Info-piste, jota kehitetään yhteistyössä Visit Porin kanssa. Museokahvila sijaitsee sekin aulan yhteydessä, samoin yleisön käytössä oleva naulakko, säilytyslokerikot ja wc-tilat. Taidemuseon tilat on tehty esteettömiksi.

Henkilökunnan toimistotilat, sosiaalilat sekä taidemuseon taustatilat ja varastot sijaitsevat rakennuksen länsipäädystä sekä osin itäpäädyn 2. kerroksessa. Taidemuseon käsikirjasto ja arkisto sijoittuvat taidemuseorakennuksen länsipäädyn 2. kerrokseen. Tavoitteena on lähivuosina avata käsikirjastoa ja arkistoa tutkijoiden ja opiskelijoiden käyttöön.

5. Kokoelmat ja arkistot

Kokoelmat ovat museotoiminnan perusta. Säilyttämisen lisäksi museon tärkeä tehtävä on tarjota kokoelmia ihmisten saataville eri tavoin. Kokoelmateokset ovat ajallisesti kerrostuneita tiedon lähteitä, joiden avulla museo voi kertoa erilaisista ilmiöistä omassa näyttely-, tutkimus- ja yleisötoiminnassaan. Museoiden säilyttämät kokoelmat ja arkistot ovat tietovarantoja, joiden olemassaolo on arvokasta paitsi oman alueensa (kunta, valtio, maanosa) ihmisille, myös laajemmin koko ihmiskunnan yhteistä muistia varten mahdollistaen monenlaista tiedon ja elämysten tuottamista nyt ja tulevaisuudessa.

Porin taidemuseon / Porin kaupungin omistukseen kuuluvia kokoelmia ovat Porin kaupungin taidekokoelma, AD HOC - Kristian ja Kirsi Gullichsenin kokoelma ja Noormarkun kunnan kokoelma. Maire Gullichsenin taidesäätön kokoelma on säädekirjalla pysyvästi sijoitettu Porin taidemuseoon vuonna 1981. Talletuskokoelmat tukevat ja täydentävät Porin taidemuseon kokoelmia kotimaisen ja kansainvälisen nykytaiteen alueella. Suurimmat talletuskokoelmat ovat Tallennekokoelma AJ, Katariina ja Juhani Lipsasen tallennekokoelma ja Suomen Säästöpankin kokoelma. Uusia talletuskokoelmia ei oteta vastaan.

Porin taidemuseon tietopalveluiden perustan muodostavat taidekokoelmien ohella museon arkistot. Tallennustyön painopistealueina ovat taidemuseon 1.) oman toiminnan dokumentaatio ja 2.) Satakunnan kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin kenttään liittyvän arkistoaineiston kerääminen.

Nykydokumentaation periaatteiden mukaista tallennustyötä tehdään aluevastuumuseosopimusten mukaisten nelivuotiskausien mukaisesti. Tallennustyön kohteina ovat Satakunnan alueen taiteilijat, ajankohtaiset kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin ilmiöt ja keskeiset toimijat sekä valtakunnallisen taidepolitiikan vaikutukset maakunnassa. Tallennustyötä tehdään suhteessa maakunnalliseen tallennusyhteistyöhön ja valtakunnalliseen TAKO-yhteistyöhön.

5.1. Kokoelmayksikkö

Porin taidemuseon kokoelmayksikkö vastaa kokoelmatyön kehittämisestä, toimintojen ylläpidosta ja toteutuksesta taidemuseon kokoelmapolitiikan mukaisesti. Kokoelmayksikköön kuuluvat intendentti, amanuenssi, konservaattori, museomestari ja asiakaspalveluassistentti.

5.2. Kokoelmien kartuttaminen

Porin taidemuseo vastaa kaupungin oman taidekokoelman kartuttamisesta huomioiden Porin roolin Satakunnan maakuntakeskuksena. Hankittavan taiteen soveltuvuutta kokoelmaan ohjaa kuvataiteisiin perehtyneen museoammatillisen henkilökunnan harkinta. Porin kaupungin johdosäännön mukaan Porin taidemuseon johtaja päättää hankintavaltuuksiensa puitteissa kokoelmahankinnoista. Ennen päätöksen tekoa hankinnat käsitellään hankintatyöryhmässä, joka koostuu museonjohtajan lisäksi näyttely-, yleisötyö- ja kokoelmayksikön intendentteistä, kokoelma-amanuenssista, taidekonservaattorista ja kokoelmia hoitavasta museomestarista.

Kaupungin kokoelman kartutus tapahtuu taidemuseon talousarviovaroista. Hankintojen lähtökohtina ovat taidemuseon oman näyttelytoiminnan dokumentaatio ja Satakunnan kuvataiteen kentän tallentaminen. Kokoelman kartutuksessa huomioidaan Porin taidemuseon näyttelyohjelman ja kokoelman sisällölliset painopisteet. Tarkoituksena on hankkia Porin kaupungin taidekokoelmaan korkealaatuista taidetta keskittyen erityisesti nykytaiteeseen. Lisäksi kokoelmiin voidaan ottaa vastaan lahjoituksia silloin kun ne täyttävät kokoelmanhankintakriteerit. Hankinnoissa huomioidaan käytettävissä oleva taidevarastojen kapasiteetti ja teoksen soveltuvuus säilyttämiseen osana kokoelmaa.

Porin kaupungin taidekokoelman hankintakriteerit on esitelty kokoelmapolitiikan (2024) luvussa 4.

5.3. Kokoelmien ylläpito ja hoito

Jotta kokoelmien turvallisuudesta voidaan vastata, museolla tulee olla palveluksessaan riittävä määrä asianmukaisen koulutuksen saanutta ja riittävän laajan museoalan kokemuksen omaavaa henkilökuntaa sekä tarkoituksenmukaiset tilat ja välineistö. Taideteosten säilytysvarastojen tulee täyttää sekä olosuhteiden että rakenteiden osalta tietyt perusvaatimukset, jotka koskevat mm. palo- ja murto suojausta, tilojen valaistusolosuhteita, lämpötilaa ja ilman kosteutta sekä näiden vaihteluita. Tilojen täytyy olla logistisesti tarkoituksenmukaiset ja turvalliset sekä henkilöstön että taideteosten näkökulmasta myös silloin, kun käsittelyssä on poikkeuksellisen raskaita tai muutoin vaikeasti käsiteltäviä kohteita. Rakenteellisen suojauksen lisäksi tilojen täytyy olla varustetut kulunvalvonta- ja seurantajärjestelmillä.

Vuosina 2023–2024 toteutetun taidemuseorakennuksen peruskorjauksen myötä taidemuseon kokoelmavarastot eivät jatkossa sijaitse enää varsinaisessa taidemuseorakennuksessa. Pitkän tähtäimen tavoitteena on kaikkien Porin museopalveluiden kokoelmien sijoittaminen yhteiseen kokoelmakeskukseen. Kokoelmakeskuksen valmistumiseen saakka taidemuseon kokoelmia säilytetään kaupungin vuokraamassa kahdessa ulkopuolisessa taidevarastossa, joista toisessa sijaitsee myös konservointitila. Arkistoja ja käsikirjastoa säilytetään taidemuseorakennuksessa.

Digitaalisia tiedostoja, kuten mediataideteoksia ja kokoelmateoskuvia, säilytetään Porin kaupungin ICT-yksikön ylläpitämällä palvelimilla, jotka ovat nauhavarmistettuja. Tietoa säilytetään teksti-, kuva-, ääni- ja videotiedostoina. Digitaalisten teosten kohdalla tietoturvalliseen ja varmistettuun säilytystilaan panostetaan erityisesti, koska teosta ei ole olemassa muissa muodoissa.

Porin taidemuseossa toteutetaan sekä ennaltaehkäisevää konservointia että käytännön konservointia. Ennaltaehkäisevästä konservoinnista vastaa konservaattori, ja ennaltaehkäisevän konservoinnin periaatteita sekä menetelmiä noudattavat kaikki museon työntekijät. Käytännön konservointia tekee konservaattori itse tai se voidaan tarvittaessa tilata ostopalveluna konservoitavan teoksen valmistusmateriaaleista riippuen.

6. Näyttelyt

Porin taidemuseo haluaa toimia mahdollistajana, joka edistää taiteilijoiden työskentelyä ja uuden taiteen syntymistä. Kansainväliseen ja suomalaiseen nykytaiteeseen keskittyvien näyttelyiden rinnalla omia kokoelmia tarkastellaan nykyhetkessä ja taidehistoriallisessa perspektiivissä. Taiteen ja yhteiskunnan kehityskulkuja käsitellään temaattisten painopisteiden kautta. Satakunnassa työskentelevien taiteilijoiden kutsunäyttelyt nostavat alueen taiteilijoita huomion kohteeksi. Avoin haun kautta valittavat Poriginal-gallerian näyttelyt täydentävät taidemuseon näyttelyohjelman näkökulmia.

Perustamisestaan lähtien taidemuseon näyttelytoiminta on kiinnittynyt oman aikamme taiteeseen, ajankohtaiseen nykytaiteeseen. Taiteen historiallinen kaari modernismista nykytaiteeseen on taidemuseon näyttelytoiminnassa asettunut osaksi Maire Gullichsenin taidesätiön kokoelmaa läpileikkaavaa jatkumoa ja eetosta. Taiteen käsitteelliset ulottuvuudet sekä taiteen rooli yhteiskunnan ja laajempien kulttuurillisten liikehdintöjen heijastajana ovat muodostuneet tärkeiksi teemoiksi taidemuseon ohjelmassa. Kokeellisuus on taidemuseon näyttelytoiminnassa keskeistä: taiteen uudet menetelmät kuten valokuva, video- ja äänitaide ja performanssi sekä käsitetaiteen laajennetut muodot kuten ympäristötaide, installaatio tai tapahtumalliset taidenäyttelyt ovat olleet oleellisella tavalla rakentamassa Porin taidemuseon sisällöllistä linjaa jo museon varhaisista vaiheista lähtien.

Porin taidemuseon näyttelytoiminnan ydin on mahdollistaa luovaa ja kriittistä ajattelua sekä taideteosten, materiaalien ja kestollisten kokemusten kautta avautuvaa vuorovaikutusta. Taidetta ei nähdä ihmisten elämästä ulkopuolisena ja elitistisenä erillistoimintana, vaan ajassa ja kulttuurissa kiinni olevana avoimena ajatusten kohtauspaikkana, joka kutsuu tulkintoihin, haastavaankin dialogiin, epävarmuuden ja epämukavuuden sietämiseen, mutta myös lisää empatiaa, herkkyyttä aistia ja havainnoida. Taide-elämykset ovat tiedollis-esteettisiä kokemuksia, jotka ristivalottavat erilaisia ilmiöitä monitasoisesti ulottuen jo tunnettua syvemmälle. Rauhoittumista, henkistä ponnistelua ja kokemukselle antautumista vaativa taide vie vavahduttavampien elämysten äärelle ja tuottaa nautintoa. Taide vetoaa älyn lisäksi intuitioon ja koko ihmisen tunneskaalaan, myös laajentaen sitä. Se ruokkii kuvittelukykyä ja kykyä olla keskittyneesti läsnä.

Usko taiteen voimaan ja yhteiskunnalliseen arvoon on taidemuseon toiminnassa keskeistä. Yleisölle halutaan luoda luottamus Porin taidemuseosta paikkana, jossa on esillä aina jotain näkemisen arvoista. Tarjoamme laadukasta ja merkityksellistä sisältöä, josta monenlaiset yleisöt voivat löytää elämyksiä ja kosketuspintaa.

Näyttelyohjelma pyritään suunnittelemaan suurimpien tuotantojen ja isojen näyttelytilojen osalta aina kolme vuotta eteenpäin. Pienempien näyttelyiden osalta suunnittelusykli voi olla myös lyhyempi. Taidekentän toimijana Porin taidemuseo on pitkään ollut vaikuttavuudessaan kokoaan suurempi. Pitkjänteinen suunnittelu ja budjetointi sekä sopimusten laatiminen riittävällä ennakoinnilla on edellytys sille, että Porin taidemuseo näyttäytyy luotettavana ja ammattitaitoisena kumppanina kansainvälisille ja kotimaisille taiteilijoille, museoille ja muille yhteistyötahoille.

6.1. Näyttely-yksikkö

Porin taidemuseon näyttelyohjelman sisällöistä vastaa näyttelyintendentti yhdessä taidemuseon johtajan kanssa. Porin taidemuseon näyttelyt suunnitellaan ja toteutetaan yksiköidenvälisessä yhteistyössä.

Näyttelyiden toteuttamisessa tärkeässä roolissa ovat taidemuseon hallimestari, museomestari ja konservaattori sekä näyttelyiden visuaalisesta ilmeestä huolehtiva digitaalisten palveluiden ampuessu. Yleisötyön yksikkö vastaa näyttelyiden yleisötyöstä ja pedagogisista sisällöistä. Kokoelmayksikkö on mukana kokoelmatoimintaa sisältävissä näyttelyissä. Myös ulkopuolisten kuraattorien rooli näyttelyohjelmassa on keskeinen.

Näyttely-yksikköön kuuluvat intendentti, ampuessu, hallimestari ja tuottaja-gallerianhoitaja.

6.2. Näyttelyprofiilin painopisteet

Porin taidemuseon näyttelyissä on keskitytty vuosikymmenten kuluessa tarkastelemaan taiteen ilmiöitä pitkäjänteisesti tiettyjen temaattisten aihepiirien kautta. Tämä on luonut sen näyttelyohjelmalle tunnistettavan, muista nykytaiteen museoista erottuvan linjan. Samat painopisteet näkyvät myös Porin kaupungin taidekokoelman hankintakriteereissä. Taidemuseon vuosien 2023–24 strategiatyön yhteydessä näyttelyprofiilin painopisteitä päivitettiin ja sanoitettiin uudestaan:

Nykytaiteen historia ja Maire Gullichsenin perintö ja eetos

Kiinnittyminen aikamme taiteeseen ja taiteen lähistoriaan, modernismi – nykytaide, taiteenteoreettiset kysymykset, oman instituution historia.

Paikallisuus ja kansainvälisyys

Erilaisten tavat ymmärtää paikallisuuksia, Satakunta-komissio, paikkojen ja kontekstien väliset suhteet ja vuorovaikutukset.

Käsitteellisyys taiteessa

Käsitetaiteen ulottuvuudet ja traditiot nykytaiteessa, materiaalien merkitykset, tilat ja kontekstit.

Yhteiskunnallisen muutoksen rekisteröinti

Siirtymä jälkiteolliseen aikaan, hyvinvointivaltion historia ja murros, työn käsitteen (uudelleen)määrittäminen, rauniot ja uudet utopiat, geopolitiikan muutosvoimat.

Taide toimijuuksien heijastajana

Osallisuus, representaatiot ja moninaisuus; hegemonia vs. radikaali itseys, jälkifossiilisen yhteiskunnan kriisit.

6.3. Näyttelytilat ja näyttelyrytmi

Suuren näyttelytilan Hallin tiloissa keskitytään kansainvälisen ja suomalaisen nykytaiteen esittelyyn. Hallissa järjestetään kaksi näyttelyä vuosittain. Siivessä näyttelyitä pyritään järjestämään kolme vuosittain. Kokoelmien merkitys kasvaa ja kokoelmateoksia saadaan entistä paremmin yleisön nähtäville. Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmalle varataan Siivestä oma pysyvä tila, jossa kokoelman teoksia esitellään kuratoitujen vaihtuvien pitkäkestoisempien näyttelyiden muodossa, mikä mahdollistaa myös erilaisten opastus- ja työpajapakettien toteuttamisen näyttelyn yhteyteen. Siiven toinen puoli varataan vaihtuville näyttelyille, jossa esitellään muita omia kokoelmia, Satakunnan alueen taiteilijoiden näyttelyitä sekä tarkastellaan nykytaiteen historiaa. Siiven itäpäädyn puoleiseen osaan, jossa on myös rauniokellari, sijoittuu lisäksi pieni näyttelytila (ent. Mediapiste), joka mahdollistaa nopean reagoinnin ajankohtaisiin aiheisiin. Aulan yhteydessä sijaitsevassa Poriginal-galleriassa järjestetään vuosittain kuusi näyttelyä. Taidemuseossa ei ole varsinaista pysyvää perusnäyttelyä.

7. Yleisötyö

Taidemuseokokemukseen astuminen irrottaa tavanomaisista arkisista ajatuskuluista ja tuottaa virkistystä ja lisää koetun hyvinvoinnin tunnetta. Taidemuseossa opitaan taiteesta, taiteen kanssa ja taiteen kautta. Tiedon rinnalla korostuvat omakohtaiset kokemukset, kriittinen ajattelu sekä omat tulkinnat. Ilmapiiiri on toiveikas, innostava ja keskusteluun kannustava.

Porin taidemuseon tekemä yleisötyö erilaisten yleisöryhmien ja yhteistyökumppaneiden kanssa on pitkäjänteistä, uutta etsivää ja kokeilevaa sekä toimintaympäristön muutoksiin reagoivaa. Toiminta mahdollistaa monenlaisia tapoja taiteen kohtaamiseen ja kokemiseen, oman luovuuden tunnistamiseen ja itseilmaisuun. Yleisötyötä ohjaa ymmärrys yleisöjen moninaisuudesta ja osallisuuden vaikuttavuudesta (vaikuttavuusketjut), korkea laatu, saavutettavuuden edistäminen sekä kulttuurisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen.

Yleisöohjelmaan kuuluvat avoimet sekä yleisöjen erilaisiin tarpeisiin räätälöidyt opastukset, työpajat ja tapahtumat. Monipuoliset vapaa-ajan palvelut luovat mahdollisuuksia taiteen kokemiseen, henkilökohtaiseen harrastamiseen sekä uutta tietoa, taitoa ja luovuutta tuottaviin kokemuksiin ja elämyksiin. Järjestetyt tapahtumat ovat sekä maksullisia että maksuttomia.

Lapsille ja lapsiperheille suunnatut opastukset, työpajat ja teemapäivät tukevat lasten omaehtoista kulttuurin harrastamista sekä antavat sisältöä perheen yhteiseen aikaan. Varhaiskasvatukselle ja kouluille suunnatussa toiminnassa painottuu taidekokemuksen syventäminen itse tekemällä. Seniori-ikäisille ja kulttuurihyvinvointiin tuotettujen palveluiden tavoitteena on tarjota virkistävää sisältöä arkeen ja jaksamiseen. Yleisötyön museo- ja taidepedagogiikan osaamista hyödyntävät myös muut museon ulkopuoliset koulutusta ja tapahtumia järjestävät toimijat.

7.1. Yleisötyön yksikkö

Yleisötyön yksikköön kuuluvat intendentti, museolehtori ja kaksi amanuenssia. Yleisötyön yksikkö huolehtii opastusten ja työpajojen ohella erilaisten tapahtumien ja sisältöjen tuottamisesta sekä monilta osin taidemuseon päivittäisestä viestinnästä, kuten uutiskirjeestä, nettisivujen päivittämisestä sekä sosiaalisen median kanavista. Yksikön tehtävänä on myös museokaupan ja asiakaspalvelupisteen kehittäminen. Yleisötyön yksikkö osallistuu näyttelyiden suunnitteluun edistäen erityisesti näyttelyiden saavutettavuutta erilaisille yleisöille ja erityisryhmille.

Digitaalisten palveluiden amanuenssi osallistuu monin tavoin sisältöjen toteuttamiseen. Samoin tarvittaessa myös hallimestari sekä museomestari. Yleisötyötä tehdään eri tavoin yhteistyössä myös Satakunnan Museon kanssa, esimerkiksi järjestämällä yhteisiä tapahtumia, työpajoja ja tiedottamista.

7.2. Yleisötyön periaatteet

- Oppiminen taiteesta, taiteen kanssa ja taiteen kautta.
- Herkkyys toimintaympäristöjen muutoksille.
- Ymmärrys yleisöjen moninaisuudesta.
- Taidepalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen.
- Toiminnan korkea laatu, kestävyys ja ekologisuus.
- Kävijää kunnioittavaa, omiin tulkintoihin kannustava toimintaa.
- Rima korkealla, kynnyks matalalla. Katse kauas – lähellä ihmistä.

7.3. Kohderyhmät

Taidemuseolla on vakiintuneita kohderyhmiä, joille suunnitellaan omaa ohjelmaa. Näitä ovat lapset ja lapsiperheet, nuoret ja opiskelijat, koulut ja oppilaitokset, seniorit, sekä kuulo- ja näkövammaiset. Kulttuurireseptipalvelun kautta pyritään tavoittamaan eri tavoin haasteellisissa elä-

mäntilanteissa olevia henkilöitä. Maahanmuuttajien kotouttamista, suomen kielen oppimista ja paikallisyhteisöön verkostoitumista tekevien oppilaitosten ja yhdistys- ja palvelutoiminnan kanssa kartoitetaan ja kehitetään.

Kulttuurimatkailejoille, taiteen harrastajille ja tyhy-ryhmille luodaan opastus- ja työpajapaketteja.

8. Alueellinen vastuumuseotyö

Porin taidemuseo toimii Satakunnassa alueellisena vastuumuseona. Sen tehtäväkenttänä on museolain (314/2019 7 §) mukaisesti toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta. Museot neuvottelevat alueellisen työn toteuttamisesta Museoviraston kanssa aina kolmivuotiskausittain ja tehtävän toteuttamiseksi museot saavat korotettua valtionosuutta, joka määräytyy henkilötyövuosiperusteisesti. Porin taidemuseo toteuttaa alueellista vastuumuseotehtävää kohtauttamalla alueen taidetta ja taiteilijoita yleisöjen kanssa, dokumentoimalla taiteilijoiden työtä ja tuottamalla heitä koskevaa tietoa. Porin taidemuseo antaa neuvontaa yleisölle ja yhteisöille sekä alueen taidekokoelmia hoitaville museoille. Lisäksi taidemuseo pyrkii kehittämään kuvataiteeseen liittyviä verkostoja maakunnassa.

Porin taidemuseo antaa neuvontaa julkiseen taiteeseen liittyvissä kysymyksissä, kuten uusien teosten toteuttamisessa, olemassa olevien huoltamisessa ja elinkaarensa päähän tulleiden teosten poistamisessa. Satakunnan julkisen taiteen ohjelma on laadittu vuonna 2024 osana Satakunnan kulttuuristrategiaa 2030.

Satakunnan alueen taidetta esitellään taidemuseon ja Porin Original-gallerian näyttelyissä sekä maakunnan muihin kuntiin suuntautuviissa näyttelyissä. Vuosina 2024–2027 tätä toteutetaan KORSI-komissio-ohjelman kautta. Lisäksi taiteilijat ohjaavat mm. työpajoja yleisöille. Alueen kuvataiteen ilmiöitä tallennetaan taidemuseon kokoelmiin ja arkistoihin. Internetissä olevaa tietoa alueen taidehistoriasta lisätään mm. Wikipedia-artikkeleiden kirjoittamiseen kannustavan Satakunnan taide ja taiteilijat -projektin kautta. Taidemuseo tekee alueellista vastuumuseotyötä yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa.

9. Tutkimuksellinen toiminta

Taidemuseot ovat muistiorganisaatioita, joiden tuottamalle tiedolle pätevät samat luotettavuuden kriteerit kuin yliopistolliselle tutkimukselle. Tämä on mainittu myös Porin taidemuseon toiminta-ajatuksessa, jonka mukaan museo toimii sekä taide- että tutkimuslaitoksena. Tutkimuksen näkökulmasta on tärkeää, että kokoelmatietokantaan kirjattava, teoksiin liitettävä tieto on lähteistetty ja käytetyt lähteet ovat läpäisseet lähdekriittisen arvioinnin. Samoin taidemuseon kokoelmateoksista tuottamien julkaisujen on hyvä olla lähteistettyjä, jolloin niitä voidaan hyödyntää tieteellisessä tutkimuksessa. Hyvin tehty perustutkimus muodostaa pohjan muulle tutkimukselle. Aktiivisella tutkimusyhteistyöllä kokoelmien sisältämä tietovaranto tulee osaksi yhteistä kulttuuriperintöä ja suomalaista taidehistoriankirjoitusta.

Museolain mukaan museolaitoksen tulee edistää ja hyödyntää museon aineistoja ja muita sisältöjä koskevaa tutkimusta. Museot toteuttavat tätä tehtävää kahdesta eri näkökulmasta:

Tuottamalla itse lähteistettyä tietoa kokoelmateoksista perustutkimusta tekemällä sekä toteuttamalla laajempia kokoelmiinsa perustuvia tutkimushankkeita.

Edistämällä yliopisto- ja tutkijayhteistyön avulla aineistojensa käyttöä tieteellisen tutkimuksen lähteinä.

Porin taidemuseon tavoitteena on edistää tutkimusta molemmista yllä mainituista näkökulmista. Tehtävää tukevat museon tutkimusarkisto ja käsikirjasto, jotka sisältävät runsaasti kokoelmateoksiin liittyvää lähdeaineistoa. Yliopistoyhteistyötä kehitetään yhteistyössä maakunnan muiden ammatillisesti hoidettujen museoiden kanssa.

9.1. Porin taidemuseon julkaisusarjat

Porin taidemuseolla on kolme julkaisusarjaa. Vuodesta 1981 alkaen on julkaistu Porin taidemuseon julkaisuja -sarjaa, jossa vuonna 2022 oli ilmestynyt 168 nimikettä. Tämän lisäksi julkaisusarjan ulkopuolella on ilmestynyt 21 nimikettä. Julkaisusarjassa ilmestyneet teokset ovat pääasiassa näyttelyjulkaisuja. Siihen sisältyy vaihtuvia näyttelyitä esitteleviä julkaisuja, sekä kokoelmanäyttelyiden julkaisuja, kuten Maire Gullichsenin taidekokoelmaa käsittelevät laajat julkaisut sekä Porin kaupungin taidekokoelmasta ja deponointikokoelmista tehdyt näyttelyjulkaisut. Porin taidemuseon Tutkimuksia -sarja (Tutka) sisältää tieteellisiä tutkimuksia ja taiteen kenttää eri näkökulmista tarkastelevia julkaisuja. Siinä on ilmestynyt 11 nidettä, joista osa käsittelee Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmaa. Kolmas julkaisusarja on taidekokoelmille omistettu OMAT-sarja, jossa esitellään yksittäisiä kokoelmateoksia. Siinä on ilmestynyt kolme Porin kaupungin taidekokoelmaa teoksia käsittelevää nidettä.

OSA II TOIMENPIDESUUNNITELMA

ARVOT JA VASTUULLISUUS

10. Porin taidemuseon arvot

Vapaus

Kestävyys

Kanssaeläminen

Vapaus tarkoittaa taiteen omalakisuuutta, uskallusta, kantaaottavuutta, näkemyksellisyyttä ja tinkimättömyyttä. Kestävyys käsittää avoimuuden, toiminnan pitkäjänteisyyden, ammattimaisuuden, korkean tason sekä ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuullisuuden. Kanssaeläminen pitää sisällään empatian, saavutettavuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen museotoiminnassa ja sen kautta.

10.1. Vastuullisuus

Porin taidemuseo huomioi sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen vastuullisuuden toiminnassaan.

Taidemuseo on sitoutunut ICOMin museoalan eettisiin ohjeisiin sekä alaa koskevaan lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin.

Taidemuseo noudattaa Porin kaupungin henkilöstö- ja asiakirja- ja taloushallinnon ohjeistuksia sekä hankintalakia ja hankintoja koskevia Porin kaupungin ohjeita.

TOS – tiedonohjaussuunnitelma ja arkistolainsäädäntö huomioidaan toiminnassa. Toiminnassa tavoitellaan digisiisteyttä, eli pyrimme harkittuun tiedostojen tuottamiseen ja säilytykseen, sekä turhien tiedostojen poistamiseen palvelimilta.

Taidemuseo huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnista ja noudattaa työsuojelulain määräyksiä. Henkilökunta on sitoutunut yhteisiin pelisääntöihin ja työturvallisuuden sekä hyvän työilmapiirin edistämiseen. Koko henkilökunnallamme on mahdollisuus vaikuttaa taidemuseon toiminnan suunnitteluun eri tasoilla, mukaan lukien talousarvion määrärahojen kohdentaminen ja hankinnat.

Porin taidemuseo on sitoutunut Porin kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaan, joka sisältää sekä henkilöstöpoliittisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden että toiminnallisen (palvelujen) tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tarkastelun. Suunnitelma toteuttaa kaupungin lakisääteistä velvoitetta ehkäistä syrjintää ja edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassa.

Taidemuseo edistää palveluidensa esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Yhteistyökumppanina Porin taidemuseo on vastuullinen ja maksaa suosituksia noudattavan korvauksen taiteilijoiden, kuraattorien ja muiden yhteistyökumppanien työstä.

Porin taidemuseo on sitoutunut turvallisemman tilan periaatteisiin.

Porin taidemuseo edellyttää, että yhteistyökumppanit sitoutuvat noudattamaan vastuullisuutta omassa toiminnassaan.

10.2. Ekologinen kestävyys

Porin museoiden ympäristötyön pohjana on Porin kaupungin strategia. Pori tavoittelee hiilineutraaliutta, sitoutuu kiertotalouteen ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Vastuullisuus kulkee strategian yhtenä läpileikkaavana teemana. Kestävän kehityksen tavoitteet toimivat Porin strategiassa mukana viitekehityksenä ja tulevaisuuden Pori rakentuu ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväälle pohjalle.

Porin kaupungin museopalveluille on myönnetty EkoKompassi-ympäristösertifikaatti 21.5.2024. Porin museot ovat tehneet seuraavan ympäristölupauksen:

Porin museot sitoutuvat vähentämään ympäristökuormitustaan ja edistämään ympäristön kannalta kestävämpiä toimintatapoja. Vähennämme energian kulutusta, vahvistamme hankintojen vastuullisuutta, edistämme materiaalien kiertoa, sujuvoitamme jätteiden lajittelua ja lisäämme henkilökunnan sekä yleisöjemme ympäristötietoisuutta.

10.3 Kenelle

Yhteiskuntaa ja yhteisöjä varten. Tuleville sukupolville.

Pyrimme siihen, että taidemuseon näyttelyiden, tilaisuuksien ja tapahtumien, arkistojen, kokoelmien sekä muiden aineistojen sisällöt heijastavat yhteiskunnan ja ihmisten moninaisuutta. Taidemuseo palvelee myös taiteen ja kulttuuriperinnön ammattilaisia ja tunnistaa oman toimintansa merkityksen ja vastuun osana laajaa taiteen toimijoiden verkostoa. Teemme jatkuvasti työtä kehittääksemme taidemuseon saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Porin taidemuseo on tarkoitettu kaikille ja kaikenikäisille.

10.4. Turvallisempi tila

Porin taidemuseo noudattaa toiminnassaan turvallisemman tilan periaatteita. Museon tiloissa ei hyväksytä minkäänlaista kiusaamista, häirintää tai syrjintää. Ketään ei kohdella huonosti tai väheksytä henkilökohtaisten ominaisuuksien kuten sukupuolen, iän, ulkonäön, terveydentilan tai taustan perusteella. Rasistinen sekä homo- ja transfobinen puhe ja käytös on kielletty. Taidemuseon henkilökunnan puoleen voi kääntyä, jos kokee tai havaitsee epäasiallista kohtelua tai tunnistaa tarpeen puuttua tiloissa tai näyttelyissä havaitsemaan epäkohtaan.

Porin taidemuseo on turvallisen erimielisyyden tila. Haluamme mahdollistaa ihmisen itsetutkimuksen ja oman itsensä ilmaisemisen. Taidenäyttelyiden sisällöt ja muodot voivat olla haastavia ja radikaalejakin, taideteosten kanssa ei tarvitse olla samaa mieltä. Työpajatoiminnassa jokaisella on rauha ja tila itseilmaisuuksiin. Taidemuseo mahdollistaa turvallisen erimielisyyden, eikä mikään tulkinta ole lähtökohtaisesti väärä tai vahingollinen. Näyttelykävijöinä annamme kuitenkin kaikille rauhan ja tilan ottaa vastaan sisältöjä omilla tavoillaan, emmekä häiritse muiden taidekokemuksia. Porin taidemuseon näyttelytoiminnan ekologista ja sosiaalista kestävyyttä pyritään jatkuvasti kehittämään ja parempien toimintamallien työstämiseen sitoudutaan.

10.4. Saavutettavuus ja esteettömyys

Henkilökuntamme on saanut koulutusta saavutettavuudesta ja moninaisuuden huomioimisesta.

Järjestämme tapahtumia ja muuta toimintaa eri aikoina, esimerkiksi päiväsaikaan, iltaisin, arkena ja viikonloppuisin. Taidemuseolla on käytössä porrastettu pääsymaksuhinnasto ja alle 18-vuotiaille ja opiskelijoille on vapaa sisäänpääsy. Järjestämme Maksa mitä haluat -päiviä ja lisäksi taidemuseoon on vapaa sisäänpääsy kaikilla asiakkailta tiettyinä päivinä ja kellonaikoina vuoden aikana. Yleisiä vapaan sisäänpääsyn päiviä ja tunteja on vähennetty ja maksuttomia palveluita järjestetään kohdennetusti siten, että se parhaiten tukee taloudellista ja sosiaalista saavutettavuutta. Taidemuseo on mukana kehittämässä Kulttuuriresepti-palvelua, joka on suunnattu hyvinvointialueen palveluiden asiakkaille. Osa taidemuseon tapahtumista on maksuttomia tai sisältyvät taidemuseon pääsylippuun.

Taidemuseon tilat ovat esteettömiä. Näyttelykohtaisesti voi olla rakenteita, jotka eivät ole liikuntarajoitteisille saavutettavia. Näyttelyihin voi joskus sisältyä voimakasta ääntä, pimeyttä tai kirkkaita valoja tai muita häiritseväksi koettuja elementtejä. Jokaisen näyttelyn sisältö ei aina välttämättä sovi herkimmille, esimerkiksi lapsille. Kerromme verkkosivuilla ja esitteissä myös mahdollisista puutteista esteettömyydessä. Tiedotamme näyttelyissä tai tapahtumissa mahdollisesti olevista voimakkaista aistiärsykeistä verkkosivuilla, esitteissä sekä paikan päällä.

Tarjoamme saavutettavuutta huomioivia opastuksia, työpajoja ja muita tapahtumia ja niitä räätälöidään tarpeen mukaan. Digitaalisen yleisötyömme saavutettavuutta kehitetään jatkuvasti. Teemme yleisötyötä yhteistyössä yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa, myös vähemmistöjen kanssa. Kutsumme eri tahoja mukaan yleisötyön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Museomme suunnittelee ja toteuttaa yleisötyötä yhteistyössä myös hyvinvointialueen kanssa.

Opastetuilla kierroksillamme on käytettävissä apuvälineitä, kuten mukaan otettavia tuoleja, pyörätuoleja, lastenrattaita ja suojakäsineitä (esineiden/teosten koskettamista varten). Aulan asiakaspalvelussa, luentosalissa ja neuvotteluhuoneessa on induktiosilmukka. Museossamme on tarjolla ääniopastuksia, joita voi kuunnella asiakkaan omilla laitteilla. Toimintaesteisten henkilöiden avustajien ja tulkkien pääsylippu ja tapahtumalippu on maksuton. Avustajan tai tulkin tarpeesta ei kysytä todisteita, vaan luotamme asiakkaan omaan ilmoitukseen.

11. Vaikuttava, asiantunteva ja kanssaelävä Porin taidemuseo

Porin taidemuseo toimii mahdollistajana: taidemuseo avaa yleisöilleen polkuja taiteeseen, tuottaa tietoa taiteesta sekä tekee uusia avauksia taiteen kentälle. Kokoelmat ja arkistot ovat yhteistä kulttuuriperintöämme, jota taidemuseo säilyttää tulevaisuuden sukupolville ja joiden käyttöä ja tutkimusta taidemuseo edistää. Porin taidemuseo on omalla alueellaan, kotimaassa ja kansainvälisesti arvostettu yhteistyökumppani ja taiteen asiantuntija.

Toiminta ruokkii yhteiskunnallista kuvittelukykyä, kasvattaa ekososiaalista sivistystä ja tukee demokratiaa, sananvapautta ja avointa yhteiskuntaa.

12. Toimintakate ja oma tulonhankinta

Museon pääsylipputuloilla katetaan osa museon toiminnasta. Pääosin museon rahoitus koostuu Porin kaupungin osoittamasta vuosittaisesta toimintamäärärahasta, joka pitää sisällään museolle kohdennetun Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuuden. Lisäksi museo hakee toiminnalleen hankekohtaisia avustuksia eri lähteistä. Rahoitusta ei oteta vastaan arvojen vastaisilta toimijoilta.

Museokortti-markkinointiin panostetaan ja tavoitellaan lisää kulttuurimatkoilijoita. Taidemuseo pyrkii tulonhankinnan parantamiseen myös lisäämällä erilaisia maksullisia opastus- ja työpajapaketteja ryhmille. Yleisiä vapaan sisäänkäsyn tunteja ja päiviä harvennetaan. Vapaa sisäänkäsy ja maksuttomia työpajoja kohdennetaan valituille kohderyhmille kuten lapsille ja opiskelijoille ja hyödyntämällä esimerkiksi Kulttuuriresepti-toimintamallia, mikä edistää näyttelyiden ja muiden palveluiden taloudellista, sosiaalista saavutettavuutta ja toiminnan yhdenvertaisuutta. Maksa mitä haluat -päivät korvaavat pääosin ns. suuren yleisön maksuttoman sisäänkäsyn. Poriginaliin ei ole sisäänkäsymaksua ja perjantaisin Poriginalin avajaisten yhteydessä kello 18-20 myös taidemuseoon on vapaa sisäänkäsy.

Kuvat Porin taidemuseo

13. Toimenpiteet

Porin taidemuseo toteuttaa museoiden lakisääteistä tehtävää, sekä Porin kaupungin strategian painopisteitä ja KulttuuriPori 2030 -kehittämishjelmaa. Alla kuvattujen toiminnan painopisteiden pohjalta laaditaan vuosittainen taidemuseon toimintasuunnitelma sekä yksikkökohtaiset tarkennetut toimintasuunnitelmat, jonka mukaan kohdennetaan käytettävissä oleva toimintakate ja henkilöstö- ja muut resurssit. Porin museoiden yhteistyö kulkee mukana toimintasuunnitelman laatimisessa.

13.1. Kasvava Pori | Vaikuttava Porin taidemuseo

Kulttuuri ja taide ovat Porin kehittämisen keskeisiä voimia.

Museolaki: kohdat 1) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen ja 4) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen

<p>Porin taidemuseon toiminta vahvistaa Porin kaupungin painoarvoa, myönteistä kaupunkikuvaa ja identiteettiä. Alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti verkostoitunut taidemuseo on arvostettu yhteistyökumppani.</p>	<p>Porin taidemuseo toimii mahdollistajana. Taidemuseolla on vankka maine nykytaiteen näkemyksellisenä edelläkävijänä, joka vaalii Maire Gullichsenin elämäntyötä ja henkeä. Taidetta ei nähdä ihmisten elämistä ulkopuolisena erillistoimintana, vaan ajassa ja kulttuurissa kiinni olevana avoimena ajatusten kohtauspaikkana, joka kutsuu tulkintoihin, dialogiin sekä lisää empatiaa, herkkyyttä aistia ja havainnoida. Taidemuseokokemuksen astuminen irrottaa tavanomaisista arkisista ajatuskuluista ja tuottaa virkistystä ja lisää koetun hyvinvoinnin tunnetta.</p>	<p>Menneen ja tulevan rajapinnassa toimiva taidemuseo osallistuu yhteiskunnan kehittämiseen sekä sen arvoja ja ihmisten kokemuksia ja toiveita koskevaan keskusteluun. Usko taiteen voimaan ja yhteiskunnalliseen arvoon on taidemuseon toiminnassa keskeistä. Yleisö voi luottaa Porin taidemuseoon paikkana, jossa on esillä aina jotain näkemisen arvoista. Tarjoamme laadukasta ja merkityksellistä sisältöä, josta moninaiset yleisöt voivat löytää elämyksiä ja keskustuspintaa.</p>	<p>Taidemuseorakennus sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaalla Kivi-Porin alueella ja taidemuseorakennus ja sen näyttelytilat ovat ainutlaatuiset. Elämyksiä, tietoa, uusia ilmiöitä ja haasteitakin tarjoavat sisällöt houkuttelevat kulttuurimatkailijoita ja ovat kuntalaisten virkistytymisen ja hyvinvoinnin voimavara.</p>
---	---	--	---

Toimenpiteet:

- Kartutetaan ja ylläpidetään taidemuseon kokoelmia sekä alueen taiteeseen ja taiteilijoihin ja omaan toimintaan liittyviä arkistoja.
- Näyttelyohjelma käsittää kansainvälistä ja kotimaista nykytaidetta sekä alueen taiteilijoiden ja taidemuseon omien kokoelmien esittelyjä.
- Poriginal-galleria täydentää taidemuseon näyttelyohjelmistoa.
- Edistetään uuden taiteen syntymistä, taiteilijoiden työskentelyä ja uusia avauksia taiteen kentälle.
- Tehdään yhteistyötä kuraattorien, gallerioiden ja muiden taidemuseoiden kanssa.
- Tarjotaan elämyksiä ja tuotetaan tietoa taiteesta, taiteen kanssa ja taiteen kautta.
- Edistetään kokoelmakeskushankkeen toteutumista.
- Tehdään maakunnan taidetta tunnetuksi. Kehitetään yhdessä Satakunnan Museon kanssa kulttuurimatkailuosaamista ja palveluita.

13.2. Osaava Pori | Asiantunteva Porin taidemuseo

Kulttuurin palvelukokonaisuus syntyy yhteistyöllä.

Museolaki: 2) aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen 3) aineistojen ja tiedon saatavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen

Taidemuseon henkilökunnalla on monipuolinen museoalan, taiteen ja yleisötyön asiantuntemus. Osaamista kehitetään ja ylläpidetään koulutuksilla, sisäisellä tiedonjakamisella, museoalan yhteistyöllä ja kanssoppien. Porin taidemuseo hoitaa Satakunnan alueellista taidemuseotehtävää.

Porin taidemuseon näyttelytoiminta pohjautuu museoammattilaisten, kuraattorien ja taiteilijoiden tinkimättömään työhön. Kokoelmat ja arkistot ovat kulttuuriperintöä koskevan tiedon ja asiantuntemuksen perusta. Teoksia ja kuva-arkiston kuvia lainataan myös muille ja arkistot ovat tutkijoiden, asiantuntijoiden ja muiden tiedonhakijoiden käytössä. Digitaalisilla palveluilla edistetään taiteen tutkimusta ja saatavuutta.

Osaamisen jakaminen lisää työn vaikuttavuutta ja synnyttää uutta moniammatillista yhteistyötä sekä uusia palveluja ja toimintamalleja eri käyttäjäryhmiä varten. Taidemuseon henkilökunnan asiantuntemusta ja tiloja hyödyntävät myös muut koulutuksen tarjoajat.

Toimenpiteet:

- Alan työkokemus ja koulutukset, ammatilliset jäsenyydet ja monialainen verkostoituminen vahvistavat ammatti-identiteettiä ja antavat valmiuksia asiantuntemuksen jatkuvaan kehittämiseen.
- Henkilöstön verkostot kotimaassa ja kansainvälisesti, asiantuntija- ja luottamustehtävät edistävät toiminnan vaikuttavuutta. Henkilöstö luennoi ja jakaa osaamistaan taidemuseoalalla ja muille sidosryhmille sekä korkeakouluissa ja oppilaitoksissa.
- Nykyaikaisen ja taidehistorian tuntemusta ja kykyä tunnistaa taiteellisesti kiinnostavia ja yhteiskunnallisesti merkittäviä sisältöjä kehitetään ja ylläpidetään aktiivisella tutustumisella näyttelyihin sekä kirjallisuuden ja julkaisujen seuraamisella.
- Kokoelmia ja arkistoja kartutetaan hankintakriteerien mukaisesti ja TOS on käytössä.
- Edistetään tavoitteellisesti sitä, että kokoelmien säilyttäminen, hoito ja konservointi ovat riittävästi resursoituja.
- Läsnä- ja etäoppimista sovelletaan sekä yhdistellään monikanavaisesti sisältöjen, tilanteiden ja osallistujien tarpeiden mukaan.
- Pedagogisten materiaalien, opetuspakettien ja digitaalisten sisältöjen tuottaminen yleisölle ovat taidemuseon yleisötyön ydinosaamista.
- Finna ja Wikidata edistävät taidemuseon tietovarantojen käyttöä ja avoimen tiedon hyödyntämistä.
- Tapahtumia järjestetään yhteistyössä pitkäaikaisten sekä uusien kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa.
- ALVA-työn kautta tuetaan taidemuseoalan kehittymistä ja museoiden yhteistyötä koko maakunnan alueella.
- Tarjotaan julkisen taiteen asiantuntemusta ja neuvontaa Porissa ja Satakunnassa.

13.3. Hyvinvoiva Pori | Kanssaelävä Porin taidemuseo

Lasten ja nuorten kulttuuriset oikeudet toteutuvat yhdenvertaisesti. Kulttuuri ja taide vahvistavat porilaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia

Museolaki: 5) yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Porin taidemuseo on ikkuna maailmaan. Jokaisella porilaisella on mahdollisuus kokea korkeatasoista kotimaista ja kansainvälistä nykytaidetta omassa kotikaupungissaan. Näyttelyt tarjoavat mahdollisuuden pysähtyä ja yllättyä, löytää merkitystä maailmamme monimuotoisuudesta samalla kun mietimme vakavasti hyvän elämän kysymystä yhteisesti jaetulla kentällä. Toiminta synnyttää kokemuksia, elinikäistä oppimista ja osallisuutta. Taidemuseo on avoin ja turvallinen alusta keskustelulle ja omille tulkinnoille ja toiminta luo mahdollisuuksia oman luovuuden tunnistamiseen ja itseilmaisuuksiin. Taide pitää sisällään informaatiota, mutta samalla nykytaiteen sisällöt ja metodit rohkaisevat tiedon käsitteen uudelleenmäärittelyyn ja tarkasteluun. Haastavassa maailmantilanteessa ilmapiiri on toiveikas.

Taidemuseon toiminta perustuu pitkäjänteiselle työlle. Taidemuseossa on vapaus nähdä ja kokea taidetta omaehtoisesti tai ohjatusti. Yleisöjen erilaisia sosioekonomisia ja kulttuurisia lähtökohtia huomioivat taidepalvelut tukevat kulttuurista tasa-arvoa ja vahvistavat koettua hyvinvointia. Yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen, koulujen, 2. asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa.

Toimenpiteet:

- Lapset ja nuoret ovat erityinen kohderyhmä, jolle suunnataan omia tapahtumia.
- Tarjoamme taidemuseon sisältöjä eri tavoin räätälöitynä koulujen ja oppilaitosten käyttöön sekä kesätyö- ja harjoittelupaikkoja 2. asteen opiskelijoille ja korkeakouluopiskelijoille.
- Edistämme näyttelyiden ja muiden palveluiden tiedollista, taloudellista, sosiaalista saavutettavuutta ja esteettömyyttä ja toiminnan yhdenvertaisuutta.
- Pyrimme sisältötyössä monimuotoisuuteen, ja etsimme keinoja tuoda esiin ääniä, jotka muuten voivat jäädä yhteiskunnallisen keskustelun katveisiin.
- Kaikille avoimet ja erikseen tilattavat opastukset ja työpajat lisäävät mahdollisuuksia osallisuuteen.
- Kokoelmien sijoittaminen kaupungin virastoihin ja kouluihin sekä julkinen taide tuovat taiteen osaksi kuntalaisten arkea.
- Teemme yhteistyötä Satakunnan Museon sekä muiden kaupunkiorganisaation yksiköiden kanssa.
- Kehitämme toimintamuotoja ja kumppanuuksia yritysten, kansalaisjärjestöjen, vapaaehtoisen kansalaistoiminnan sekä luovien alojen toimijoiden kanssa.
- Mahdollistamme erilaisten sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden omien tilaisuuksien järjestämistä tarjoamalla taidemuseon tiloja käyttöön.

14. Mittarit ja raportointi

Toiminnan vaikuttavuutta seurataan keräämällä ja analysoimalla tietoa. Raportointi on keskeinen osa työn tulosten näkyväksi tekemistä ja vaikuttavuudesta kertovaa viestintää.

- Sisäinen palaute oman tiimin kesken
- Porin kaupungin Hyvinvointiraportti
- KulttuuriPori2030-mittarit
- Hymiö-palautteet - palautelaatikko taidemuseon asiakaspalvelussa
- Suulliset palautteet (esim. Opettajilta, ryhmiltä ja muilta kävijöiltä)
- Asiantuntijatyö, neuvonta ja verkostot -koonti
- Kävijätilastot
- Museotilasto, Museovirasto
- ALVA-raportointi (Alueellinen vastuumuseotyö), Museovirasto
- Mediaosumat
- Toimintakertomus

Porin taidemuseo

Kannen kuva Veera Korhonen, Porin taidemuseo